

7 پزشک نامدار جهان

به مناسبت اول شهریور، زادروز ابن سینا و روز پزشک:

به مناسبت اول شهریور، زادروز ابن سینا و روز پزشک:

7 پزشک نامدار جهان

هریک از ما زمانی پیش آمده که بیمار شده‌ایم یا حتی زندگی‌مان بر اثر بیماری به خطر افتاده و آن گاه توجه حرفه‌ای و دلسوزانه پزشکی ما را نجات داده است. پزشکان هر مرز و بوم به سبب حمایت صادقانه از سلامت و بهداشت جامعه، از بارزترین افراد جامعه هستند. امروز، اول شهریور، همزمان با زادروز ابوعلی سینا، به پاس تالیفات و خدمات وی در علوم پزشکی و فعالیت وی در این رشته و همچنین تجلیل از پزشکان دلسوز، روز پزشک نامگذاری شده است. در ادامه مروری خواهیم داشت بر فعالیت و دستاورد زندگانی پر بار هفت پزشک مشهور جهان از گذشته تا به امروز.

ابوعلی سینا

دستاورد: آثار مهم در زمینه پزشکی و فلسفه، نوشتن کتاب شفا، دانشنامه علمی و فلسفی جامع و همچنین قانون در

طب

ابوعلی سینا، مشهور به پورسینا و ابن سینا سال 359 هجری شمسی در بخارا متولد شد و یکی از مشهورترین پزشکان، فیلسوفان و دانشمندان ایرانی است. ابوعلی سینا از کودکی، استعداد عجیبی در یادگیری علوم مختلف داشت. او در 18 سالگی بر بسیاری از علوم زمان خود تسلط یافت و آوازه و شهرت او همه جا پیچید. در همان سن توانست امیر خراسان را از بیماری مهلکی نجات دهد و در ازای این کار، اجازه استفاده از کتابخانه باشکوه مخصوص شاهزادگان سامانی را پیدا کرد. او بعدها بیماری مالیخولیای مجدالدوله، حاکم ری را درمان کرد. از شیخ‌الرئیس آثار بسیار فراوانی به زبان عربی (زمان علمی رایج آن دوران) و فارسی به جا مانده است. آثار شفا و قانون ابن سینا سال‌های طولانی او را به استاد بی بدیل طب و علوم طبیعی و فلسفه تبدیل کرد و از قرن دوازدهم تا شانزدهم پایه‌های علمی و عملی پزشکی، تعلیمات ابن سینا بود. از ویژگی‌های اخلاقی او به نرم‌خویی، شکیبایی و انصاف، مهربانی، دلسوزی، پرهیز از آزمندی و سرزنش و تحقیر دیگران اشاره شده است.

لویی پاستور

دستاورد: کشف باکتری، پاستوریزه کردن غذا، ساخت واکسن برای بیماری هاری و سیاه‌زخم، نجات صنعت

ابریشم‌سازی

لویی پاستور، ششم دی 1201 / 27 دسامبر 1822 در فرانسه متولد شد. او به هنر علاقه زیادی داشت و پس از گرفتن لیسانس در زمینه هنر به سراغ شیمی و زیست‌شناسی رفت و در این رشته، استعداد بسیاری از خود نشان داد. او به دنبال آزمایش‌های بسیار، موفق به کشف باکتری و موجب جهشی بزرگ در دانش پزشکی شد. او ثابت کرد، باکتری‌ها باعث فساد مواد خوراکی می‌شوند و فرآیند پاستوریزه کردن را ابداع کرد. همچنین نشان داد، حمله میکروب به تخم‌های سالم کرم ابریشم، موجب بیماری و از بین رفتن آنها می‌شود و در نهایت توانست روشی ابداع کند که از آلوده شدن تخم‌های کرم ابریشم به میکروب‌های بیماری‌زا پیشگیری کند و صنعت ابریشم‌سازی را از نابودی نجات دهد. او با آزمایش و تحقیقات بسیار خود سرانجام توانست واکسنی برای بیماری‌هایی مانند سیاه‌زخم، وبا، سل، آبله و هاری تهیه کند.

کارل لندشتاینر

دستاورد: کشف گروه‌های خونی

کارل لندشتاینر، 25 خرداد 1247 / 14 ژوئن 1868 در اتریش به دنیا آمد و در دانشگاه به مطالعه زیست‌شناسی پرداخت و سال 1891/1270، مدرک پزشکی خود را گرفت. او برای افزایش دانش خود در زمینه شیمی در آزمایشگاه‌های مجهز مونیخ مشغول تحقیق شد و پس از بازگشت به وین، کار خود را در موسسه بهداشت وین ادامه داد. در این دوران، به مکانیسم ایمنی بدن علاقه‌مند شد و در این زمینه مطالعات و تحقیقات بسیاری انجام داد. لندشتاینر سال 1909/1288، توانست ویژگی‌های گروه‌های خونی را تشخیص دهد و آنها را در چهار گروه A، B، AB و O طبقه‌بندی کند و سال 1309/1930 به دلیل این کشف برنده جایزه نوبل شد. بعدها توانست عامل RH را در خون کشف کند. او بیشتر عمر خود را صرف بررسی گروه‌های خونی و آنتی‌ژن و آنتی‌بادی و سایر عوامل ایمنی‌شناسی خون کرد.

آلویز آلزایمر

دستاورد: تشخیص زوال عقل (آلزایمر)

آلویز آلزایمر، سال 1864/1243 در آلمان متولد شد. او به علوم علاقه وافری داشت و در رشته پزشکی و همچنین روانپزشکی تحصیل کرد. آلزایمر همیشه سخن والدینش را که معتقد بودند، افراد قوی باید به ضعفا توجه کنند، آویزه گوش قرار می‌داد و آن را در تمام زندگی‌اش به کار بست. آلویز آلزایمر وقتی در بیمارستانی در فرانکفورت کار می‌کرد، با زنی 51 ساله روبه‌رو شد که حافظه کوتاه‌مدت خود را از دست داده بود. پس از تحقیق بسیار روی آسیب‌شناسی عصبی و همچنین روی مغز این بیمار پس از فوتش، او سرانجام توانست دلیل زوال عقل را تشخیص دهد و در کالبدشکافی مشاهده کرد که قشر مغز بیمار کوچک شده و ناهنجاری‌هایی در فیبریل‌های دیواره سلول‌های مغزی او

وجود دارد و این شرایط منجر به بیماری شده است. بعدها نام این بیماری را به افتخار وی، آلزایمر گذاشتند.

آلکساندر فلمینگ

دستاورد: کشف پنی سیلین

آلکساندر فلمینگ، 15 مرداد 1260 / 6 اوت 1881 در منطقه‌ای روستایی در اسکاتلند متولد شد. او در دانشگاه به تحصیل پزشکی پرداخت و در جنگ جهانی اول، به عنوان پزشک خدمت کرد و زخم‌های عفونی را مورد مطالعه قرار داد. او متوجه شد که اغلب مواد ضد عفونی‌کننده پیش از این که میکروب‌ها را از بین ببرند، سلول‌های بدن را تخریب می‌کنند و باعث مرگ بیمار می‌شوند. به این ترتیب، به فکر تولید ماده‌ای افتاد که بتواند بدون صدمه رساندن به سلول‌های سالم، باکتری‌های عفونی‌کننده را از بین ببرد. پس از مدتی تحقیق، او آنزیمی در بدن و ترکیبات مخاط و اشک، به نام لیسوزیم کشف کرد که بدون صدمه زدن به سلول‌ها، برخی میکروب‌ها را از بین می‌برد. سال 1307 / 1928 او پس از کشت باکتری استافیلوکوک، متوجه رشد کپک بر قسمت‌هایی از این باکتری شد و فهمید ماده‌ای که کپک تولید می‌کند، پادزهر باکتری استافیلوکوک است و به این ترتیب توانست ماده پنی‌سیلیوم نوتاتیوم (پنی‌سیلین) را کشف کند که جلوی رشد باکتری‌های مضر را در بدن می‌گیرد.

جیمز پارکینسون

دستاورد: شرح بیماری پارکینسون

جیمز پارکینسون، 22 فروردین 1134 / 11 آوریل 1755 در لندن متولد شد. او همانند پدرش به پزشکی روی آورد و سال 1163 / 1784 جراح شد. او در کنار پزشکی به شیمی، زمین‌شناسی، دیرینه‌شناسی و سیاست علاقه شدیدی داشت. پارکینسون به دلیل تسلطی که به قانون و فن بیان داشت، به طرفداری از اقشار محروم جامعه می‌پرداخت و به آنها کمک بسیاری می‌کرد. او بعدها در سال 1799/1178، از فعالیت سیاسی خود کم کرد و روی طبابت متمرکز شد و شروع به تحقیق درباره بیماری‌های گوناگون کرد. پارکینسون در باره نفرس به راه‌حلهایی به منظور کم کردن درد و تورم دست یافت و همچنین در باره چگونگی پاره شدن آپاندیس و مرگ بیمار، گزارش‌هایی ارائه کرد، اما بزرگ‌ترین دستاورد او توصیف بیماری فلج لرزشی بود که بعدها به نام پارکینسون معروف شد. این بیماری همان لرزش در وضع استراحت است که شیوع آن بیشتر در سنین پیری است، اما در جوانان هم دیده می‌شود.

توفیق موسیوند

دستاورد: اختراعاتی چون بای‌پس قلبی ریوی، امکان تشخیص پزشکی از راه دور و تنظیم و معالجه قلب، تعیین دی‌ان‌ای انسان با اثر انگشت و 14 اختراع دیگر در حوزه پزشکی و جراحی.

توفیق موسیوند، سال 1315 هجری شمسی در روستای ورکانه همدان در خانواده‌ای بسیار فقیر متولد شد و تا 14 سالگی به چوپانی مشغول بود. موسیوند خواندن و نوشتن را شب‌ها در شرایطی دشوار آموخت و پیوسته درباره همه چیز کنجکاوی می‌کرد. او آن‌قدر با پرسش‌هایش پدرش را کلافه کرد تا سرانجام او را به مدرسه فرستاد. خودش می‌گوید، آن‌قدر هیجان‌زده بودم که نمی‌توانستم صبر کنم و اشتیاق عجیبی برای یادگیری داشتم که تا امروز هنوز در من وجود دارد.

توفیق موسیوند ابتدا از دانشگاه تهران در رشته مهندسی کشاورزی فارغ‌التحصیل شد و سپس مدرک کارشناسی ارشد را در رشته مهندسی مکانیک و دکترای پزشکی و فوق‌تخصص جراحی قلب را از کانادا گرفت. وی مدت‌ها استاد جراحی و مهندسی در انستیتوی قلب دانشگاه اوتاوا و دانشگاه کارلتون در شهر اوتاوا کانادا بوده است. موسیوند، عضو افتخاری فرهنگستان علوم پزشکی ایران بوده و عالی‌ترین درجات علمی را از انجمن سلطنتی کانادا و بریتانیا کسب کرده است. او همچنین عضو انجمن دانشمندان نیویورک است.

**نادیا زکالوند
جام‌جم**